

چرا افراد نام خود را تغییر می‌دهند؟

نتایج یک پژوهش نشان داده که حدود نیمی از افرادی که نام خود را تغییر داده‌اند، نام‌های مذهبی داشته‌اند و دختران بیش‌تر از پسران نام خود را تغییر می‌دهند.

نتایج یک پژوهش نشان داده که حدود نیمی از افرادی که نام خود را تغییر داده‌اند، نام‌های مذهبی داشته‌اند و دختران بیش‌تر از پسران نام خود را تغییر می‌دهند. همچنین پسران بیشتر تمایل به نام‌های با هویت ملی دارند ولی گرایش دختران به نام‌های فراملی (غربی) بیشتر است.

به گزارش ایسنا، بخشی از هویت انسان‌ها در نام آن‌ها تجلی پیدا می‌کند و برخورداری از نام مناسب در اعتماد به نفس افراد موثر است. بیش‌تر از اسامی، بار معنایی آن‌ها اهمیت دارد و اسم به نوعی همان هویت فرد است.

با توجه به این که نام‌گذاری پدیده‌ای فرهنگی است و گروه‌های مختلف جامعه در نام‌گذاری رفتارهای متفاوتی دارند، پژوهشگران گروه زبان‌شناسی دانشگاه پیام‌نور تهران به بررسی انگیزه‌های تغییر نام زنان و مردان و تمایل به هویت جدید در افراد پرداختند.

بهمن زندی، آنالیتا لطیفی، علی کریمی فیروزجایی و محمدرضا احمدخانی پژوهشگرانی بودند که در انجام این مطالعه مشارکت داشتند.

بنابر نتایج مطالعات پیشین؛ در نام‌گذاری افراد چهار هویت قومی، ملی، مذهبی و فراملی تاثیر دارد:

- هویت قومی مانند: نام‌هایی مثل یاشار، زوران، روزان و کژال؛

- هویت ملی مانند: سامان، آرتان، فرید، باربد، رامتین، مازیار، بردیا، سوسن، شقایق و...؛

- هویت مذهبی مانند: فاطمه، فاطیما، محدثه، زهرا، سکینه، معصومه، کلثوم، صغری، زینب، امیرحسین، محمد، علی، علیرضا، حمیدرضا و... (در این قسمت دو گروه نام‌دیده می‌شود نام‌های مذهبی کهن مانند «سکینه» و نام‌های مذهبی جدیدتر مانند «بشری»؛

- هویت فراملی مانند: هانا، حنا، نادیا، زویا، گارمینه، کاملیا، شرمینه، آنجلینا، فلوریا، آزالیا؛

برای انجام این مطالعه هزار و ۶۰۹ نفر از دانشجویان ۱۰ دانشگاه شهر تهران، از طریق پرسش‌نامه بررسی شدند. دانشجویان دانشگاه‌های آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، پیام‌نور (مرکز تهران جنوب و تهران شمال)، شهید بهشتی، صنعتی‌خواجه نصیرالدین طوسی، صنعتی شریف، صنعتی امیرکبیر، علم و صنعت، امام‌صادق و الزهرا، با پرکردن دو پرسش‌نامه نام‌شناسی و هویت در این پژوهش شرکت کردند.

در پرسش‌نامه نام‌شناسی از دانشجویان شرکت‌کننده خواسته شد نام‌شناسنامه‌ای و در صورت داشتن نام دوم، نام تغییریافته و انگیزه تغییر را مشخص کنند. همچنین در پرسش‌نامه هویت، سوالاتی در مورد هویت‌های فراملی، قومی، مذهبی، ملی از دانشجویان پرسیده شد و پاسخ‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای آماری تحلیل شدند.

بر اساس یافته‌های این پژوهش؛ از میان هزار و ۶۰۹ دانشجو ۷۱.۵ درصد نام خود را تغییر نداده‌اند و ۲۸.۵ درصد از آن‌ها نام دوم برای خود انتخاب کرده‌اند. همچنین مشخص شده دختران (۷۷.۵ درصد) بیش‌تر از پسران (۲۲.۵ درصد) اقدام به تغییر نام خود می‌کنند.

با بررسی پرسش‌نامه‌ها مشخص شد که بیشترین نام‌های تغییریافته مربوط به نام‌های با هویت مذهبی (۵۴ درصد) و کم‌ترین آن‌ها مربوط به نام‌های با هویت قومی (۲.۶ درصد) است. ۹۷.۵ درصد از دختران دانشجو بیشترین آمار را در تغییر نام‌های با هویت ملی و دانشجویان پسر با ۲۷.۱ درصد بیشتری آمار را در تغییر نام‌های با هویت مذهبی داشتند.

بر اساس این نتایج؛ ۲۷.۴ درصد از کسانی که نام خود را تغییر داده اند به هویت قومی اعتقاد دارند و بقیه این افراد اعتقادی به آن ندارند. همچنین حدود ۷۳ درصد از این افراد اعتقادی به هویت مذهبی ندارند. بیش از نیمی از افرادی که نام خود را تغییر داده اند به مولفه های هویت ملی معتقدند و همه این افراد به مولفه های هویت فراملی اعتقاد دارند.

به گفته پژوهشگران این مطالعه؛ در این پژوهش شاهد تغییر اسامی ملی، مذهبی یا قومی به اسامی غربی هستیم. این تغییرات اسامی در دانشجویان دختر هم در صورت (یاسمن به یاسی) و هم تغییر هویتی (صغری به هانا، سارا به آنجلینا) است. اما در دانشجویان پسر تغییر اسامی تنها به صورت تغییر هویتی (علیرضا به باربد و سامع به فرید) است.

یافته های این پژوهش نشان داد که دانشجویان دختر تمایل بیشتری به هویت فراملی و سپس ملی دارند، در حالی که دانشجویان پسر بیشتر نام خود را از مذهبی کهن به مذهبی جدید و سپس به نام های ملی تغییر داده اند و به نام های مذهبی همچنان علاقه مند هستند.

بررسی ها در مورد انگیزه هایی که باعث تغییر نام شده است، نشان داد که ارتقای جایگاه، زیبا بودن نام و علاقه شخصی از انگیزه های درونی تغییر نام افراد هستند. همچنین پیشنهاد دوستان، از مد افتاده بودن نام شناسنامه، بین المللی بودن و ایرانی بودن، جزو انگیزه های بیرونی تغییر نام هستند.

دانشجویان پسر بیشتر به دلیل علاقه شخصی و ایرانی بودن نام دوم اسم خود را تغییر می دهند ولی دانشجویان دختر بیشتر به دلیل ارتقای جایگاه و زیبا بودن نام دوم، اقدام به تغییر نام می کنند. پیشنهاد دوستان کم ترین سهم را در تغییر نام پسران دانشجویان دارد. در حالی که این مورد، بیشترین سهم را در انگیزه های بیرونی دانشجویان دختر دارد و ایرانی بودن نام؛ پایین ترین رتبه را در دلایل تغییر نام دختران دارد.

پژوهشگران این مطالعه می گویند: «هویت ایرانی وحدت نسبی خود را تا حدودی از دست داده و حتی ترکیبی از سه عنصر هویت ایرانی (ملی)، اسلامی (مذهبی) و غربی (فراملی)، هویت ایرانیان را تشکیل داده است».

همچنین اضافه می کنند: «نام گذاری، نقش مهمی در شکل دهی به هویت افراد جامعه دارد و به دنبال تثبیت نظام معنایی خود است؛ زیرا نام ها به عنوان یک نشانه دیده می شوند که معنا و کارکردی فرهنگی اجتماعی دارند و به کمک تحلیل این نشانه ها در هر جامعه، تا حد زیادی می توان به نگرش ها، افکار و عواطف و روحیات آن جامعه پی برد. حتی می توان گفت نام گذاری عمل اجتماعی خاصی است که رابطه بسیار نزدیکی با ارزش ها، سنت ها، آرزوها، ترس ها و رویدادهای زندگی واقعی مردم دارد».

نتایج این مطالعه پاییز سال جاری (۱۳۹۹) به صورت مقاله علمی-پژوهشی با عنوان «دگرپرسی هویت و تغییر نام اشخاص: یک بررسی نام شناختی اجتماعی» در شماره جدید فصل نامه «مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران» دانشگاه تهران منتشر خواهد شد.